

Elvesztett illúziók...
Rendszerváltozás vagy
rendszer váltás?

Botos Katalin

2023 nov. 20.

Egy mondat a rendszerváltásról

- Egy szóban összegezhető az érzés, ami a legtöbb magyar embert elfogja e szó hallatára, „rendszerváltás”:

CSALÓDÁS

„Nem azt hozta, amit vártam”

Nem bizony... Változás volt, de sok minden elmaradt. Sőt, visszatekintve, azt mondhatjuk, van, ami rosszabb lett...

Megérett a helyzet...

- Nemzetközileg: az **USA térdre kényszeríti a Szovjetuniót**, a hadikiadásokkal. De nagy gondok vannak a pénzügyi instabilitással! A fejlődő, eladósodott országokat megsegíti a Brady tervvel. (Minket nem.)
- **Hazánk a fizetéseképtelenség szélére sodródik.** A reálbérek 1987-től kezdve esnek, 1989-ben drasztikusan

Előzmények

- **Államadósság:**
- 1973 2 118 mió dollár
- 1980 11 455 mió dollár
- **1981-82 belépünk az IMF-be!**
- 1986 16 907 mió dollár
- 1989 20 390 mió dollár
- **Reálbérek:** 1960-hoz képest csak 38%-kal nőttek 1990-re (nominálisan 542%-kal), de elvitte az áremelkedés, azaz, az infláció). **De ezt is az adósság terhére...1987-től évről évre csökken!!!**

1987-1990

Személyes élmények.

- A Pénzügykutató Intézetet feloszlatják.
- Megyek dolgozni az Agrárkutatóba.
- Rakpart Klub.
- 1988 belépünk az MDF-be. Híd Bizottság, Kék Szalag Bizottság tagja vagyok. A múlt öröksége: a Háromoldalú gazdasági bizottság tagja. A III. kerületben: Selyemgombolyító-beszédek...
- 1989 Londonban vagyok, itthon márc. 15.-i ünnepség. Simonyi verse.... Írjuk az MDF programját. Feltesznek a budapesti listára

Simonyi Imre verse

- S ha másként nem - hát legbelül:
hazádnak rendületlenül!
S ha restelled, hogy hangosan;
Nehogy meghallja más kívül?
Hát szakálladba dörmögd hogy:
Nincs hely számodra e-kívül.

De aztán - rendületlenül!
Ezt aztán - rendületlenül!
Hogy e-kívül, hogy e-kívül:
nincs más belül, nincs más belül!

Nagy Imre újratemetése

Ellenzéki Kerekasztal

1989 márc. 22

- **Fejti György tévedése** 1989 márciusában: „Nem lesz tartós képződmény”.. De bizony, az lett!
- Csak a jogi kerekasztal tárgyalásairól esik szó, pedig **volt egy gazdasági kerekasztal** is! Ennek egyik csoportja a múlt örökségeivel foglalkozott. Ebben képviseltem az MDF-t. Eladósodás, környezeti károk, elmaradottá vált ipari szerkezet, KGST-központú kereskedelem: mind napirendre került.

Ellenzéki kerekasztal

1989 okt 21

Csak Lezsák nem szevezta meg... Ő ellenezte a Paktumot...

Csurka: Apák és fiúk

- A „4 Igenes” népszavazás 1989 nov.-ben..., amely a [köztársasági elnök](#) választásának módjáról, a [Munkásőrség](#) megszüntetéséről, a [Magyar Szocialista Munkáspárt](#) (MSZMP) vagyonelszámolásáról és a munkahelyi pártszervezetek megszüntetéséről szólt.....Antall bízik Gönczben
- Az SZDSZ magát a legantikommunistábbnak mutatja. Holott, majd látjuk, mit tesz a SZDSZ 1994-ben... De **nem hagyja a reformkommunistákat összefogni az MDF-fel! Pedig sok jó szándékú volt a kommunisták között...** (Faluvégi, Hetényi, Németh Miklós, Pozsgay Imre, Szűrös Mátyás, Nyers Rezső... De még Medgyessy is, Bartha Ferenc is)
- Végül is az MDF megnyeri a választást,- nem kis részben a Csurka cikk hatására! - de **a koalíció kis fölénnyel bír. A kisgazdák befolyásolási potenciálja így megnő...** Az SZDSZ csalódott. Mindent megtesz a kormány bukztatására (Blokád...)

1990: Képviseelő lettem!

Az MDF képviselői fotó

Rabár Ferenc

- Csúcsminiszter lett, a helyettese voltam. Antall nem látta, ez mekkora feladat. Vitáik voltak; lemondott a taxisblokádnak után. Egyedül maradtam... Államtitkárként viszem tovább a tárcát és a költségvetést.

Mi minden tartozik még ide! Bankok, IMF, szakszervezetek...

Rabár Ferenc igazsága...

- Rabár ár-és bérreformot akart. Ma már be tudom bizonyítani, hogy lehetséges lett volna, és hasznos is lett volna, de sehonnan nem kaptunk hozzá politikai támogatást... **Mindenki hitt a „piacban”**. Az MDF is... Még abban, hogy az IMF jó szándékkal van irántunk. Így az ország az IMF vezénylete alatt megszorító politikára kényszerült, majd a nemzeti vagyont kiárusító privatizációra...

Személyes: Államtitkárként viszem a gazdasági minisztériumot, elfogadtatom az első költségvetést

1991-től miniszter leszek, a bankügyekért felelős

A Pápa látogatása

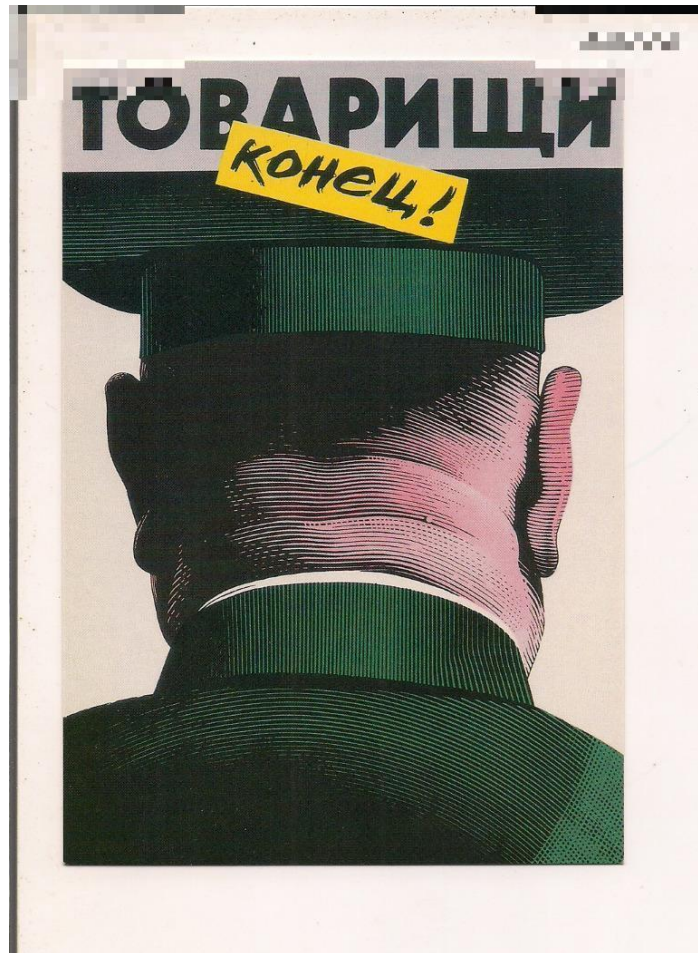

II. János Pál pápa látogatása a Parlamentben

Antall kormány külpolitikája

- Külpolitika: 1991-ben kimennek az orosz csapatok. Megszűnik a Varsói szerződés és a KGST. Kérjük az EU csatlakozást. Tárgyalunk a NATO-val (csak 1999-ben leszünk tagjai - mellesleg a MIÉP ellenezte...1956: semlegesség)
- Ukrán alapszerződés - idealisták voltunk Antallal az élen.

1991-ben kivonulnak...

Göncz Árpáddal Kanadában

Fontos belpolitikai témák

- **Adósság-kezelés:** miért nincs mód elengedésre...
- **Kárpótlás:** részleges, nem lehet más (a sok adósság miatt se)
- **Privatizáció:** készpénzes, deviza előnyben, devizaadósságaink miatt. **Konszolidáció, bankprivatizáció**

Nehéz viták következnek

De egyik vezető erő se értette a nemzetközi pénzügyeket...

- A világ pénzügyi rendszere a **nyolcvanas években** már ingadozott. **Volcker** (FED) belpolitikai okokból kamatot emel, de így minden dollár-adós ország csőd szélére kerül. Válság válságot követ: Mexikó, Brazília, Argentína... A nagyokon segítenek a gazdag hitelezők - ez a hitelezők problémája -, de a kicsiken nem, az meg a kicsik problémája marad.
- Baker terv, Brady terv... az IMF kemény feltételei; lényeg: **mindenütt privatizáció kényszere.**

Nyugat nem enged el adósságot - Kelet meg nem fizet....

- Általános értetlenség: Szűrös Mátyás, Pozsgay, Bíró Zoltán: azt hiszik, *lehetett volna adósság-elengedést* kérni...
- Patai, Parragh, Lentner Csaba: Még 2015-ben is azt írták, hogy mi **nem akartunk** az oroszokkal kereskedni... *Nem tudtak fizetni*, könyörgöm!!!
- Rabár ezt világosan leírta. Meg Kádár Béla helyettese, Martonyi János is: *Nem tudtak* és nem is akartak dollárral fizetni az oroszok. Meg az EU az agrársegélyeivel is betett nekünk

Elfogadtatom a **banktvörvénnyt**. Kineveznek a BAF elnökének, 6 évre. De: le kell mondanom a képviselőségről! Jönnek a bankcsődök...(Még később, a Postabanké is.)

Antall 1993-ban meghal. (**MOST 30 ÉVE**)... Boros viszi tovább a kormányt. **1994-ben elveszítjük a választást.**

Személyes: Lemondatnak, nyugdíjba küldenek.

Egyetemi tanár leszek

1993 Antall meghal

Kamikaze kormány volt

- **Miért bukott meg a kormány?** ? Az emberek csalódottak voltak, jobbat várnak. De még rosszabbat kapnak... A Horn kormány alatt süllyed a legalacsonyabbra a **GDP-ből a bérek részesedése...** (20% körülire! Csak 2010 után éri el a z 1990-es 30%-os szintet!...)
- Ráadásul politikailag is becsapta őket az SZDSZ, mert igen antikommunistának mutatta magát, és mégis összefogott a volt MSZP-vel...
- Az MDF lassan szétesett. MIÉP, Néppárt, majd Dávid Ibolya naiv politizálása... Megszűnt az MDF a kétezres években... **Egy álom szertefoszlott.** Jólét? Szabadság? Demokrata közösség? A pártocska 2023-ban került felszámolás alá...